

Sygn. akt I CSK 2376/22

POSTANOWIENIE

Dnia 29 czerwca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Wesołowski

w sprawie z wniosku B. B.
z udziałem A. B. o podział majątku wspólnego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 29 czerwca 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika
od postanowienia Sądu Okręgowego w K.
z dnia 24 marca 2021 r., sygn. akt II Ca (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w K. na rzecz radcy prawnego J. H. kwotę 2700,- (dwa tysiące siedemset) złotych powiększoną o należny podatek od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej uczestnikowi postępowania z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną uczestnika postępowania A. B. od postanowienia Sądu Okręgowego w K. z dnia 24 marca 2021 r., Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność

postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący opart na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Przesłanka ta nie została spełniona.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance oczywistej zasadności wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej na pierwszy rzut oka, bez konieczności głębszej analizy, sprzeczności orzeczenia z przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni (por. m. in.: postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100, z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49).

Zdaniem skarżącego zachodzi oczywista zasadność skargi z uwagi na rażące naruszenie art. 321 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. oraz art. 193 § 2² w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Podniósł, że roszczenie o zwrot nakładów poczynionych z majątku wspólnego małżonków na majątek osobisty uczestnika nie zostało sformułowane na piśmie, lecz zostało sformułowane ustnie do protokołu na rozprawie w dniu 31 stycznia 2020 r. i wobec tego, Sąd pierwszej instancji nie powinien orzekać o zwrocie nakładów, a Sąd drugiej instancji nie powinien orzekać o oddaleniu apelacji.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przekonuje, że doszło w niniejszej sprawie do rażącego naruszenia prawa, które skutkowałoby oczywistym uzasadnieniem skargi. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono, że wydatki i nakłady poczynione z majątku wspólnego na majątek osobisty sąd uwzględnia bez osobnego żądania uczestników postępowania, natomiast o zwrocie wydatków i nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny sąd orzeka wyłącznie na wniosek, gdyż roszczenia te nie wchodzą w skład majątku wspólnego małżonków (zob. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2008 r., III CZP 148/07, OSNC 2009, nr 2, poz. 23, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 2019 r., IV CZ 103/19, niepubl.). Z lektury motywów zaskarżonego postanowienia wynika, że Sąd Okręgowy uznając za chybiony zarzut skarżącego naruszenia art. 321 § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. oraz art. 193 § 2¹ w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. stwierdził – powołując się m.in. na wskazane wyżej orzecznictwo – że Sąd pierwszej instancji winien orzec z urzędu o rozliczeniu nakładów w trakcie trwania wspólności majątkowej z majątku wspólnego na majątek osobisty jednego z małżonków, podkreślając, iż dokonanie nakładów z majątku wspólnego na majątek osobisty małżonka prowadzi do powstania roszczenia, które wchodzi w skład majątku wspólnego małżonków. Analiza zatem wniosku na tle podstaw skargi oraz motywów zaskarżonego orzeczenia, nie prowadzi do oceny, iż Sąd Okręgowy ferując postanowienie dopuścił się kardynalnych błędów, w stopniu przemawiającym za oczywistą zasadnością skargi.

Wobec powyższego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji. Ze względu na trudną sytuację materialną skarżącego, na podstawie art. 102 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., Sąd Najwyższy nie obciążył skarżącego kosztami postępowania kasacyjnego. O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skarżącemu z urzędu w postępowaniu kasacyjnym orzeczono na podstawie § 16 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 8 pkt 7 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 8 i § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Tekst jedn. Dz. U. 2019, poz. 68).

